

vršitev tega sklepa mora skrbeti gledališka uprava. Rayno tako je sklenila anketa, naj bo prepovedano. — Če ni za to posebnega dovoljenja šolske oblasti — mladini sodelovanje na gledališkem odru, in še prav posebno šolskim učencem pri baletih. Višji šolski svet je te ankete sklepe sprejel in je dodal disciplinarnim predpisom za dijake, da so jim najstrožje prepovedane predstave, ki so na oznanilih označene kot za mladino neprimerne.

Imenovanja na mešč. šolah.

Na deško meščansko šolo v Celju se imenujejo Mirko Kovač (II. skupina); Ivan Černei (I. skupina); Josip Grašar (III. skupina). Na meščansko šolo v Mariboru se imenuje Marija Rozman (I. dekl. mešč. šola, III. skupina); 2. učno mesto se iznova razpiše; Beatrika Sedevčič kot učiteljica ženskih ročnih del na II. mešč. dekl. šoli; Ana Petelin (II. skupina); Viljem Šušteršič kot učitelj petja in glasbe na deški mešč. šoli; na isti šoli Viktor Rode (I. skupina); Josip Poljanec in Josip Lampe (III. skupina); Ljudmila Poljanec (II. dekl. mešč. šola).

Vrtnarski tečaj.

Poročilo v. š. n. Gangla o dvodnevem vrtnarskem tečaju, ki je bil dne 22. in 23. aprila na Primskovem pod vodstvom vrtnarskega nadzornika Frana Črnagoja, se vzame s pohvalo in odobruje na znanje.

Imenovanja na osnovnih šolah in otroških vrtcih.

V Koprivniku se učitelj. služba razpiše iznova; tako tudi nadučiteljska služba v tem kraju. V Štalcarje pride Terezija Turkova, Rafaela Hrovatova je imenovana v Žuženberk. Za učiteljico ženskih ročnih del v Ribnici je imenovana Franja Fričeva. Voditeljica J. mestn. otroškega vrtca v Ljubljani postane Ana Gorupova. Nadučiteljica v Mengšu je imenovan Peter Sirc. Učiteljsko službo na deški osnovni šoli je dobil Julij Čenčič. V Dolenjo vas pri Ribnici pride Nežika Klunova. V Šmartnem pri Kamniku se obe službi iznova razpišeta. Na dekl. osn. šoli v Novomestu pride Milena Sušnik-Kavčičeva. Na deško osnovno šolo v Novem mestu so imenovani: Ludvik Koželj, Stanislav Menart in Pirnat Viktor. Nadučiteljsko službo v Vodicah je dobil Gustav Ferjan. Mesto otroške vrtarice v Dolnji Lendavi dobi Franja Goriškova. — Na bivšem Štajerskem so stalno imenovani: Amalija Lovčičnik v Lozinju; Brgles Dragica v Čadramu; Amalija Vobičeva kot nadučiteljica na I. dekl. osnovni šoli v Mariboru; eno učno mesto na tej šoli se nanovo razpiše; na II. dekl. šoli Rožica Novakova; oddaja še 1 mesta se odloži; Vlad. Skrbinšek v Jarenini; predlog za službo pri Sv. Marijeti ob Pesnici se zavrne; Moberko Ivan kot nadučitelj v Račah; Marija Pirnat kot učiteljica ženskih ročnih del v Št. Ilju pod Turjakom; pri Sv. Tomažu se pa mesto učiteljice ž. r. del iznova razpiše; spis o oddaji nadučiteljskega mesta na deški okoliški šoli v Celju se vrne okrajnemu šolskemu svetu v popolnili. Nadučiteljsko službo na Brezju pri Ptujju je dobil Cvetko Fran. V Št. Rupert v Slov. goricah pride Jakovec Franc. v Brežice Josip Jerše, v Sv. Peter pod Sv. Gorami na Hedka Lovrec.

Disciplinarne zahteve.

Reši se enašt disciplinarnih slučajev.

Razširjenja šol.

Razširi se šola na Polzeli v šestrazrednico; v Podpeču se ustanovi samostojna dvorazrednica; prešla se ena hišna številka iz okoliša Vransko v okoliš Št. Jurij ob Taboru; sistemizujeta se 2 učni mesti za srbohrvaščino na šolah v Mariboru in 5 stalnih vzporednic na osnovnih in mešč. šolah v Mariboru.

Vpokoilitve.

Predlagajo se v stalno vpokoilitve: Marija Pirkmajer, Terezija Kovačič, Peter Wudler, Marija Albanese-Pleško, Vekoslava Heričko-Fras in Antonija Lorger.

Iz Jugoslavije.

— Zdravstvenemu odseku in višjemu šolskemu svetu. Boj proti tuberkulozi v šoli. Stojimo v znamenju boja zoper jetiko. Dosedaj se je bil boj zoper to strašno morilsko človeštva več ali manj teoretično, sedaj na se je v naši državi začela velikopotezna praktična akcija za pobijanje jetike. Snujejo se oz. so deloma že osnovane protituberkulozne lige, ki so jim voditelji zdravniki, kar je povsem razumljivo. Izza vseh oglov se nam vsepovsod reži mrtvaška glava z zdravimi, neptom-biranimi zobmi nasproti češ: »Al' te bom!« Želim, da bi pohrustala vse jetič-

ne in nejetične krajne šol. svete. Zakaj? Poslušajte! — Imamo kopico predpisov o negovanju zdravja šolske mladine. So predpisi o šol. stavbah, klopih, straniščih itd., itd., pa tudi o snazhenju šol. prostorov. Zadnji teh je z dne 14. avgusta 1920 št. 8245 od zdravstvenega odseka za Slovenijo in Istro, ki veli, da morajo biti ta vseh učnih prostorov vsaj dvakrat mesečno umita, ter vsaki drugi dan pometa. Kdaj in kolikokrat se naj pomivajo in pometajo hodniki, stopnišča, strapišča, nisoarii, veže itd. ni povedano. — Dostikrat sem si že mislil, zakaj se skoro brezizjemno vsaka naredba, ki izide, tako ostro in neusmiljeno kritizira? Odgovor na to je pač edino ta pravilen: da izdajajo take naredbe ljudje, ki nimajo na licu mesta nobenega posla, in ki se ne ozirajo prav nič na krajevne razmere. Zanimivo bi bilo vsekakor vedeti, na kolikih in katerih šolah se vrši pomivanje dvakrat na mesec! — Prej je bilo predpisano letno štirikratno pomivanje vseh šolskih tne samo učnih) prostorov. Toda mi vsi vemo, vsaj na deželi, da so se vsi šolski prostori temeljito osnažili le pred začetkom šol. leta in o veliki noči. In smo bili končno že zadovoljni da je še vsaj tako. S pometanjem pa pač nismo bili in še sedaj ne moremo biti zadovoljni. Čudom se čudimo predpisu, ki zahteva pometanje vsak drugi dan. Vsaka gospodinja, tudi najrevnejšega stanu pomete danes stanovanje vsak dan. Šole pa, ki jih poseča dnevno več sto otrok, bi se naj pometale vsak drugi dan, to je: ponedeljek, sredo, sobota, torek, petek, ponedeljek. Potemtakem bi ostali šol. prostori vsako drugo nedeljo in vsak drugi četrtek posmečeni, kar pa ne more trpeti noben šol. vodja. Gotovo bi bili učni prostori prav snažni, navzlic dvakratnemu, odnosno trikratnemu pometanju na teden, ako bi se dvakrat na mesec pomivalo. **Kateri kr. šol. svet pa bo utrpel toliko stroškov?** Ali ne bi bila voljna protituberkulozna liga v tej zadevi posredovati pri zdravstvenemu odseku? Na vsak način pa bi se naj vprašalo za nasvet tudi šol. voditelje, kajti drugačno mora biti snazhenje prostorov, ki jih posečajo otroci, ki hodijo po mestnem tlaku z galoši iz gumtja, in zopet drugačno ono, ki jih obiskujejo otroci, ki hodijo dve uri po blatu z galoši iz jlovce. Naj si pogleda kogar zanima, kakšen kup blata se namete po končanem pouku samo v enem dnevu, ako je deževno vreme! In kr. šol. svet, to neboljeno dete šol. oblasti? Plačuje navadno šol. slugo tako slabo, da se »potegujejo« za to ljudje, ki niso za nobeno drugo rabo več, največkrat pa nihče. Zgodilo se mi je, da sem nenadoma zgubil šol. slugo. Kr. šol. svet se je za stvar zmenil toliko, kakor nič. Toraj pomagaj si sam! — Deca so pod mojim nadzorstvom pometali, donašali pitne vode in drugo. **Pa me naznanj podnačelnik kr. š. sveta, moj sosed in župnik.** Oprostite, da govorimo tako avtonomno! **S priznalo vneto pošlje višja šol. oblast šol. vodstvu ukaz,** naj v bodoče, ako me bodo še mučile enake skušnjave, bičam svoje pregrešno telo v znamenju § 124. Kr. šol. svet pa je bil šiban le s slamicami, kakor »okoli 4.000«. S solznimi očmi — menda je imel katar — je to bridko prigodo poslušal moj tovariš P. »Zakaj pa sam ne pometaj,« me je pokaral. »kakor jaz, ki pometam že več tednov sam vseh pet razredov!« Že sem mislil vzhiceno vzklikniti: »Čast, komur čast!« toda sklonil sem glavo ter vzdihnil: »Torej, tudi Ti, moj Brut!« — Poglavje o šolskih slugah je še dolgo. Vem, da imajo drugi tovariši še mnogo več in še bridkejših izkušenj, nego je »goraj« pisana. Menim pa, da je baš antituberkulozna liga v prvi vrsti dolžna, da pomaga pri ureditvi vprašanja šol. prostorov in šol. higijene sploh. **Kajti brezdvomno je šola pogostokrat transformator tuberkuloze.** In kdo je temu kriv? Zakonodajalec, ki izda zakon ali odredbo brez prevdarka. Moč se da, oziroma jo ima kr. šol. svet, odgovornost pa se naloži šol. voditelju. Primerov in dokazov za to trditev je na stotine.

— Višjemu šolskemu svetu, oziroma šolskim oblastvom vobče. (Dopis.) V poslednjem času se množijo slučaj, da se nameščajo po mestih mlade učne osebe, zlasti pa učiteljice s prav majhnim številom službenih let, dočim se starejši prosilci oziroma prosilke zavračajo, najsaj so izborni klasificirani. Res je, da se rabijo tudi na podeželskih šolah dobre učne osebe, toda upoštevalo bi se naj pri tem dejstvo, da imajo starejše učne osebe, ki so po večini poročene, otroke, katerim bi rade preskrbele višjo izobrazbo. A kako je to mogoče pri tako pičli plači, ki ne zadošča niti za najpotrebnejšo hrano in obleko? Kie naj bi take učiteljske družine ali recí vdovci ali vdove z otroki vzele denar za šolanje svojih otrok. Reklo bi se

sicer lahko, da naj se dajo taki otroci v rokodelski nauk. Ali, »Bože moj«, kako težko je odreči nadarjenemu otroku prošnjo za nadaljnjo študiranje! Ali bi ne bila škoda za nadarjenega otroka, če se mu ne poskrbi za višjo izobrazbo? Gospodje pri zeleni mizi! Imetje usmiljenje s takimi družinami oziroma prosilci in prosilkami in spravite jih v mesto. Znanj so nam slučaj, ko je šolska oblast žavnila prošnjo izborni kvalificirane starejše učne osebe z otroci in podelila službo mlajši, neporočeni, dasi je bila prva tudi v terni. Mlajše učne osebe naj prično s svojim delovanjem na deželi in šele pozneje naj silijo v mesto. Šolska oblast naj upošteva v tem oziru naše želje, ki so gotovo upravičene.

Prizadeti.

— **Vabilo na mejo!** Ob severni državni meji v Gradišču, okr. Maribor (postaja Sv. Lovrenc na Pohorju) se otvori nova šola — podružnica šole Sv. Duh na OV. Mesto je prav primerno za samca: na razpologo je meblirana soba (brezplačno), hrana v bližnji gostilni, ljudstvo je šoli zelo naklonjeno. Tovariš(-ica), ki ima smisel za obmejno prosvetno delo (petje, godba, gledal. prireditve) je vrlo dobrodošel(-la)! Oglasiti se je pri okr. š. svetu Maribor-okolica.

— **Pomoč ruski deci.** Oddelek socialne politike pokr. uprave nam poroča: Na podlagi oklica, ki ga je izdal v decembru 1921, l. gospod. pokrajinski namestnik Ivan Hribar z geslom »Deca deci« se je nabiralo na dan 6. decembra po vseh osnovnih in srednjih šolah v Sloveniji. Zbirka je dosegla lepo vsoto 56.932 Din 50 p., ki je bila odposlana Narodnemu odboru za pomoč deci v Beograd. Pri zbirki je sodelovalo z veliko vneto naše učiteljstvo, kateremu gre najlepša zahvala. Vsa zahvala pa tudi naši deci, ki je zbrala denar za svoje male stradajoče brate in sestre v Rusiji.

— **Tekom prvih dni maja bomo izdali dve brošuri.** Nansenovo predavanje »o gladi v Rusiji«. Istotako bomo izdali nabiralne bloke za a ¼, ½, 1, 5, 10 Din. Prosimo vsa društva in posameznike, da naročajo brošure in prevzamejo bloke v razpodojo. Položnice »odbora« pošl. ček. št. 12.840 bodo imeli vsi poštni uradi v zalogi. Naslov: Odbor za pomoč gladijočim v Rusiji, Ljubljana, Vseučilišče, Kongresni trg. — Odbor za pomoč gladijočim v Rusiji.

— **Javno predavanje na umetniški šoli »Probuda«.** V četrtek dne 4. maja ob pol 19. do pol 20. ure in vsakih 14 dni pozneje bode začel predavati znani prof. Volavšek na umetniški šoli o »razvoju naše ljudske umetnosti in o umetniški tehniki« v poslopju tehniške srednje šole (prejšnja obrtna) soba št. 10. l. nadstropje. Ker je to predavanje strogo znanstvenega značaja, predvsem pa zvezano z največjimi interesi in cilji »za naš narod in celo državo, za procvit in napredek svojih lastnih umetniških umotvorov in ne tujih, te dolžnost vsakega Slovenca in našega državljana, da sliši to velezanimivo predavanje. Predavanje bode na splošno omenil naš umetniški razvoj, pozneje pa še vsako panogo posebej na podlagi dokazov pristnih domačih umetniških izdelkov.

— **Jaz sem zapustil šele pred šestimi tedni pokrajino Volge in grozni pogledi, s katerimi me je gledala gladna deca, me še danes preganjajo.** Za njih, v imenu teh otrok, v imenu ljubezni in človečanstva prosimo Vas, in preko Vas Vaše vlade, da pomagajo hitro! — Dr. Nansen. Naslov »Odbora za pomoč gladijočim v Rusiji« je Ljubljana, vseučilišče, Kongresni trg št. 12.840. Kier še ni krajevnih odborov, prosimo društva ali posameznike, ki bi hoteli zbirati prispevke, da se javijo naravnost ljubljanskemu odboru. Poštne položnice se dabe pri poštnih uradih. — **Odbor za pomoč gladijočim v Rusiji.**

— **Občni zbor društva jugoslovenskih umetnikov, industričev in trgovcev »Probuda«,** se vrši v soboto dne 6. maja ob 4. uri popoldne v uradu za pospeševanje obrti na Dunajski cesti nasproti kavarne »Europa«.

— **Učenci trirazrednice v Sv. Lovrencu nad Štorami** so se tudi letos spomnili Jugoslov. Maticice ter ji darovali po svojih skromnih močeh za »pirhe« 369 K.

— **Otroci dvorazredne šole v Srednji Bistrici,** Prekmurju, so nabrali in odposlali Jugoslovanski Maticici 156 Din 50 p. ter čez 1400 znamk.

— **Za pirhe Jugoslovski Matici** so nabrali in odposlali šolarji osnovne šole v Št. Janžu, Dolenjsko 152 Din 80 p.

— **Ribnica.** Tukajšnja šolska mladina je nabrala za pirhe neodrešenim bratom 1400 K. Nabralo se je na meščanski šoli 511 K, na obeh osnovnih šolah pa 889 K. Najiskreneja hvala požrtvovalni mladini.

— **Umrl je v Mariboru** dne 2. t. m. od kapi zader M. S. Nerat, šolski ravnatelj v p. Pokojnik je bil dolgoletni urednik »Popotnik-a« in častni član naše organizacije. Na polju izobrazbe učiteljstva ima pokojnik neprecenljive zasluge. Nekrolog prinesemo v eni prihodnjih številkk. Blag mu spomin!

— **Umrl je v Črnomlju** dne 2. t. m. nadučitelj Rudolf Schiller. Pretečeno leto mu je umrla žena, tako da so štirje ostali otroci sirote brez staršev. Zavednemu tovarišu blag spomin!

Vestnik za učiteljske.

— **u Pevski zbor državnega učiteljskega v Ljubljani** priredi v nedeljo dne 7. t. m. koncert v Logatcu. V nadi, da ta drugi koncert istotako leno uspe, vabi zbor v prvi vrsti vse tovariše iz Logatca in okolice, seveda tudi vse prijatelje lepega petja na izlet in koncert, ki se vrši v nedeljo 7. maja ob 5. uri popoldne v »Društvenem domu« v Logatcu. Vzpored je sedaj obširnejši in obsega med drugimi skladbami tudi Lajovičev silno težak, a prekrasen mešan zbor »Zeleni Jurij«. Brez dvoma bo vsak obiskovalec koncerta uvidel, da vrši pevski zbor ljubljanskega državnega učiteljskega važno kulturno nalogo, noseč lepo slovensko narodno in umetno pesem med narod, vnetajoč s tem njegovo srce do domovine in do vsega dobrega, plemenitega in lepega. Na svidenje v nedeljo v Logatcu! — **Pevski zbor drž. učiteljskega v Ljubljani.**

Književnost in umetnost.

— **«Novi Rod».** Že lani, ko je pričel izhajati ta list in ga je urejeval pesnik Janko Samec, nas je presenetil predvsem z lepo, zares estetično zunanjo opremo Bucikovo in s svojo vsebino. Letošnji »Novi Rod« pa celo prekaša lanskega, ki je res pristrčen in tak, ki je vseh mladini. Utegnejo ga brati z istim zanimanjem odrasli in nedorasli. V »Kotičku malih« so otroci, ki pišejo iz svoje duše. Zunanja oprema in slike te razveselijo in ne motijo srca. Pri »Novem Rodu« sodelujejo: Ivan Albrecht, Vera Albrechtova, France Bevk, Cvetko Golar, ki objavlja tudi nenatisnjene mladinske pesmi Ivana Cankarja, Fr. S. Finžgar, Meško, Alojzij Gradnik, Igo Gruden, Srečko in Stane Kosovel, Marija Kmetova, Vladimir Levstik, Fran Lipah, Joža Lovrenčič, Fran Milčinski, Josip Ribičič, Petruška, Pastuškin, Janko Samec, Karel Širok, Utva, Ivan Zorec, Oton Župančič. Ilustrirajo: Bucek, Tratnik, Saša Šantel in Černigoj, ki je oskrbel tudi letošnjo naslovno stran. V glasbenem delu Fr. Kimovec. — In ker so vsi ti naši in je »Novi Rod« iz neosvojenega ozemlja naš, je naš tudi »Novi Rod«. Pravkar je izšla 4. številka.

— **Simon Gregorčič (Stirbnj Domnik).** Knjižka je slovenski prevod češkega spisa mladega, žalibog že pokojnega učenjaka. Po kratki biografiji Gregorčiča podaja podrobno, z vsjo znanstveno metodo a vendar poljubno napisano analizo Gregorčičevega pesniškega dela. Iz vsega dela odseva ne samo temeljito znanje predmeta, ker ga je pisatelj vsekoli preštudiral, ampak tudi velika pisateljeva ljubezen do Gregorčiča in njegovega naroda. Odkar je Čelakovski pred devetdesetimi leti pisal o Prešernu, nismo dobili iz češkega peresa s takim znanjem in tako ljubeznijo pisane knjige o kakem slovenskem pisatelju. Saj se skoro lahko reče, da niti mi sami nimamo o nobenem našem pisatelju tako podrobno pisane razprave, kakor je ta češka. Tako je knjiga znamenit pojav tudi na polju naše znanstvene književnosti, prekrasen spomenik češkoslovenske vzajemnosti. Izbitelem Gregorčičeve pesmi, posebno njegovim rojakom, na nilejši velikonočni dar.

— **Šest mladinskih iger.** Josip Ribičič in Ivan Vouk. Vsebina: Jos. Ribičič: 1. Vraze, vesela igra v 3 dejanjih. 2. Škrat, vesela igra v 2 dejanjih. 3. Čudodelna srajca, igra v 1 dejanju. 4. Mladje-slika v 1 dejanju. 5. Pri Sv. Petru, slika v 1 dejanju. Ivan Vouk: 6. Trije snubci, vesela igra v 3 slikah. (O delu še izpregovorimo).

— **Sokolč, št. 5.** Vsebina: 1. Naš prvi maj. J. Pelikan — dr. Br. Mr. 2. Pesem dobrovoljcev. Dr. Lj. Pivko (Konec). 3. Zakaj sem Sokol? Iz češčine preložil N. Perko. (Dalje). 4. Zgodovina telovadbe. Jos. Jeras. (Dalje). 5. Vaje z rutami na narodne pesmi za žensko dečo. Ciril Horčevar. 6. Glasnik. — Odborova seja Jugoslov. Sokol. Saveza. — Priprave za vsesok. zlet. — Tekma sokolskega naraščaja na Jesenicah. — Koroška Bela - Javornik — II. zlet banatske sokolske...

pe. — Nove knjige: Gimnastičke igre. Te-
lovalne igre. II. del.

—k **Srpski Književni Glasnik**, knjiga
V., br. 8, od 16. aprila 1922. ima sledeči
sadržaj: Palanački vihor, pripovetka od
Borivoja Jevtića; Florijana Kranjčeca,
pripov. (II.) od Miroslava Križe; Pilot,
pesma od Vladimir Nazora, Mjesečina,
pes. od VI. Nazora; Vetru, pes. od Tim.
Ujevića; Pesme za Li od Momčila Seles-
kovića. — Anketa o srpsko-hrvatskim
odnosima (II.): Dr. Tomo Maretić, Melko
Čingrija, Dragiša Lapčević, Dr. Risto Je-
remić, Dr. Pero Slijepčević, Milutin Jak-
šić. — Predratna i poratna pričanja
(kraj) od Br. Lazarevića, Istina o kolu-
barskoj bitki (I.) od generala Ž. P. Pavlo-
vića. Umetnički pregled. — Politički pre-
gled. — Ocene i prikazi. — Beleške.

—k **Priroda**, popularni časopis hrv.
prirodoslovnog društva u Zagrebu, god.
XII. br. 1, od januara 1922 ima sledeči
sadržaj: Članci: Naše primorje i nje-
govo životinjstvo, Položaj biljnoga sveta na
zemlji. Uloga tropizama i ritma pri ishra-
ni larva insekata. Češugar, Novi fosilni
čovjek. Borba o teoriji relativnosti, Frid-
joif Nansen, Max Verworn. — Pabirci. —
Razgovori.

Naša gospodarska organizacija.

— **Tvornica učil in šolskih potreb-**
ščin, r. z. z. o. j. v Ljubljani je imela dne
13. t. m. svoj II. redni občni zbor. Pred-
sednik Josip Reisner pozdravi vse na-
vzoče, konstatira sklepčnost in otvori
zborovanje. Preide takoj na dnevni red.
Poročilo o združnem poslovanju in ra-
čunskem zaključku za l. 1921. poda tov.
Grun. iz katerega posnamemo sledeče:
1. Upravni svet, katerega funkcije pote-
čejo po § 18. zadr. pravil šele po 3 po-
slovnih letih, je v svojih sejah razprav-
ljal in sklepal le o pripravah, ki naj se iz-
vrše, da pridemo prei do zgradbe tvorni-
ce. Stori je vse potrebne korake in dobil
materijalno in moralno pomoč v organi-
zaciji sami, med svojimi tovariši(-cami),
predvsem pa v vodstvu naše tiskarne, ki
nam je vedno v vsakem času in ob vsaki
priliki na uslugo. S posojilom, ki nam ga
je tiskarna dala na razpolago, smo poleg
premičnin kupili tudi skupno s "Tiskar-
no in »Učiteljskim konjiktom« 219 a ob-
segajoče zemljišče ob Linhartovi ulici, v
vrednosti 140.000 K. Naši zadrugi se je
pripoznala lastninska pravica, ki je bila
glasom sklepa dež. sodišča, odd. IV., z
dne 13. maja 1921 tudi zemljiščno iz-
vršena, do ene tretjine tega zemljišča.
Skupno aktivno premoženje premičnin in
nepremičnin zadruga znaša danes 744.925
kron 50 vin. — Na kupljenem zemljišču
je temelj za zgradbo že izkopen in ko bo-
do razmere dopuščale, se takoj prične z
zidanjem prve stavbe — delavnice. Upati
je, da bo stavba v prvi polovici tega leta
že pod streho, nakar se takoj prične z ob-
ratom. — V poslovnem letu 1921. zadruga
ni obratovala, ampak se je zadovoljila
le z nabiranjem članov in s pripravami
za zidanje svoje tvornice. — V imenu
nadzorstva poda svoje poročilo tov. Bla-
gajne, v katerem izreka upravnemu sve-
tu zaupanje in zahvalo za dosedanje uspe-
šno delovanje ter predlaga občnemu zboru
odobritev računskega zaključka za l.
1921. — Izvršile so se nato volitve v
nadzorstvo. Izvoljeni so bili tovariši:
Ivan Blaganje, Ivan Bernot, Ivo Tejkal,
Anton Gnuš in Vita Zupančičeva. — V
debatih, ki so se razvile med posamez-
nimi točkami dnevnega reda, se je poja-
vila tudi misel, zgraditi stavbo novemu
podjetju kolikor mogoče z lastnimi de-
narnimi sredstvi, ker le od tujega ka-
pitala neodvisno podjetje zamore uspevati
v korist sebi, učitelstvu in vsemu naro-
du. V ta namen so se razposlale poleg
okrožnic na vsa učiteljska društva tudi
nabiralne pole, ki se naj razdele med
vplivne in agilne tovariše(ice) in naj se
pridno uporabljajo v svrhu nabiranja no-
vih članov-zadružnikov, ker le v skup-
nem organizatoričnem delu in v globoki
stanovski zavesti tiči ona sila, ki nas dvig-
ga kulturno, gospodarsko in politično.
Zato ne zanujajte prilike dragi tovariši
in cenjene tovarišice in pristopajte kot
člani k omenjeni zadrugi. Izpolniene na-
biralne pole naj se vrnejo na naslov za-
druge, nakar se posameznikom takoj
izpoveljuje zadruga pravila, pristopna iz-
java v podpis in gotovo število položnic.
Prosimo pa zaradi nujnosti z delom takoj
pričeti. Čim večje število članov, tem h-
trejši in večji uspehi, tem večja moč!
Tovariški pozdrav!

**Vsak Jugoslovan mora biti član
„Jugoslovanske Maticel“**

Naša kulturna organizacija.

—ko **Občni zbor Slovenske Šolske
Maticel** se je vršil v sredo, 12. 4. 1922 z
začetkom ob 14 uri v osnovni šoli na Le-
dini v Ljubljani. Navzočih je bilo radi sla-
bega vremena, ki je bilo dan poprei, in
radi vlahih poti vendar še zadostno šte-
vilo članov.

Po pozdravu ugotovi predsednik **Dr.
Pivko** na podlagi § 20. društvenih pravil
sklepčnost in preide takoj na dnevni red.
V svojem govoru ni imel namena podati
kritike niti smernic, hotel je le opozoriti,
da je tekom občnega zbora treba rektifi-
kacije pravil, ki imajo zastarelo besedilo,
ki se naj česu primerno formulira. Nato
omeni izredni občni zbor, na katerem je
bil radi smrti ravni. Schreinerja za pred-
sednika. Končno opraviči sklicanje obč-
nega zbora v velikonočnem času, dasi je bil
doslej običaj, da se je vršil obč. zbor ved-
no v božičnem času. To pa je bilo treba
storiti največ radi računov, ki jih v pre-
teklem Božiču še ni bilo mogoče skleniti,
in tudi radi drugih okolščin (zastanek de-
la v tiskarni itd.), radi česar še odbor
svojih del ob Novem letu 1922 ni imel za-
vršenih.

Iz poročila tajnika **Drja. Kovačiča** po-
snemamo, da so bila na obč. zboru, ko je
bil izvoljen novi predsednik, izpolnjena
namesto umrlih odbornikov tudi njihova
odborniška mesta in sicer so stopili v od-
bor kot odbornika prof. **Mar. Štupca** in
ravni. **Ant. Dokler**, kot namestniki vse-
učil. prof. **Dr. K. Ozvald**, viš. šol. nadz.
E. Gangl in šol. nadz. **Pav. Flere**, kot
pregl. računov pa učitelja **V. Sadar** in
Keceji. — Članov je šlo družstvo v zad-
njem poslovnem letu 2452 in sicer 14
ustanovnih in 2528 rednih; njih število
se je tedaj zvišalo v zadnji poslovni dobi
za 396 rednih članov. Smer, ki je bila po-
dana odboru na zadnjem obč. zboru, je
bila pridržana, ni bilo mogoče le prire-
jati skupnih počitniških potovanj in to radi
prometnih težkoč in radi ogromnih ne-
premagljivih stroškov, ki bi iz njih nastali.
V literarnem oziru je odbor izpolnil vse,
kar mu je bilo na zadnjem rednem obč.
zboru naročenega. Ko je bil podan še na
kratko (v Učit. Tovarišu) program za pri-
hodno dobo, je bila izrečena zahvala mi-
nistrstvu prosvete, poverjeništvu za pro-
sveto in veče, zdravstvenemu odseku za
Slovenijo in ljubljanskemu magistratu za
izdatne podpore, končno pa tudi slov.
časnikom za priobčevanje društvenih ob-
jav, pred vsemi »Učiteljskemu Tovarišu«.
— Ko je podal predsednik k tajnikovim
izvaianjem še nekaj pojasnil, je bilo taj-
nikovo poročilo odobreno.

Iz poročila blagajnika ravnatelja **Dim-
nika** posnamemo, da je bilo v zadnji
poslovni dobi dohodkov 242.848,09 K,
izdatkov 241.420,19 K, ali skupnega de-
narnega prometa 484.268,28 K, torej krog
pol milijona kron; torej prebitka 31. 12.
1921: 4.627,90 K. Vendar je prebitok le
navidezen, ker je Učit. tiskarna predlo-
žila po sklepu računov še stroškovnike za
tisk knjig za l. 1921; nekaj te vsote je že
poplačane, vendar ima še družstvo vedno
dolgove v znesku 11.480 Din. Po nekate-
rih pojasnilih, da družstvo kljub temu ni
pasivno, ker ima še veliko knjižno zalo-
go, ki je mnogo več vredna nego navede-
ni dolg; da se dolg poplača gotovo tekom
l. 1922, z izredno prodajo knjig, kolikor
se da preakumulirati iz dosedanjega od-
iemanja knjig; da Učit. tisk, eventualno
prevzame del knjižne zaloge s 25% nim
popustom, s čimer bi se dolg kril, se bla-
gajnikovo poročilo odobri.

Pregledovalci računov so predlagali
blagajniku odvezo; sprejeto.

Dodajno k blag. poročilu poroča viš.
šol. nadz. **Gangl**, da vlada ponekod ne-
razpoloženje za slučaj, da bi se letnina
zvišala. Zato poziva na izdatno in vztraj-
no agitacijo, pri čemer naj se povdaria
veliki pomen Maticinega dela. Nato je bil
sprejet njegov predlog, da se po potrebi
zviša letnina, vendar največ na letnih 20
Din.

Pred volitvami so bila česu in raz-
meram primerno rektificirana pravila, n.
pr. da društveni delokrog obsega vse
slovensko ozemlje (ne več posamezne
kronovine). Tudi o rednih občnih zborih je
bil storjen sklep, da se naj vršijo kakor
doslej vsaka 3 leta, vendar ne več v bo-
žičnem času zadnjega poslovnega leta,
nego v l. polovici prih. leta. Ustanovnina
je bila zvišana na 400 Din za nove usta-
novnike, stari imajo doplačati enkrat
200 Din ali pa letno **polovico letnine**.

Pri volitvah je bil izvoljen stari od-
bor, le namesto prof. **Mar. Štupca** je
stopil v odbor učitelj **Pavel Plesničar**.

Med volitvami je prišel na občni zbor
delegat ministrstva prosvete, g. **Jovano-**

vič, ki ga je predsednik pozdravil med
živahno akklamacijo zborovalcev.

Ker se k slučajnostim ni nihče opla-
sil, je predsednik zahvalil zborovalce za
noset obč. zbora, jim zaklical: »Na svi-
denje čez tri leta!« in zaključil občni zbor.

Na odborovi seji, ki je sledila občne-
mu zboru, se je novi odbor konstituiral
tako-le: Predsednik: **Dr. Ljudevit Pivko**,
podpreds.: **Fran Gaberšek**; tajnik: **Dr.
Maks Kovačič**; blagajnik: **Pavel Plesni-
čar**; knjižničarka: **Vita Zupančičeva**; od-
borniki: **Ljudevit Černei**, **Jakob Dimnik**
in **Janko Košir**; odborniški namestniki:
Pavel Flere, **Engelbert Gangl** in **Dr. Karl
Ozvald**; pregled. računov: **Alojz Keceji** in
Vendelin Sadar. — Od sklepov te seje bi
bilo omeniti: Prihodnjemu občnemu zboru
se predloži, da imenjuje dosedanega
blagajnika, ravnatelja **Jakoba Dimnika**, ki
je iz zdravstvenih ozirrov odložil blagaj-
niški posel, v priznanje njegovih zaslug
za S. Š. M. za častnega člana. — Rokop-
ise za Pedag. Zbornik morajo strokov-
njaki, ki jih dobijo v oceno, predložiti
društvenemu odboru, ki še le končno do-
voli natis v Zborniku. — Rokopis šol.
nadz. **Finka** z metodično razpravo o pou-
ku slovenščine v šolah z nemškimi učnim
jezikom se odstopi uredništvu »Popotni-
ka«. — Končno se oddajo strokovnjakom
v oceno rokopisi: **Botanični slovar**, **Pouk**
tujih jezikov (bivši šol. nadz. **M. Šijanec**)
in **Ukoslovje matematike** († **L. Lavtar**).
M. K.

—ko **Knjige Slov. Šolske Maticel** za
l. 1921. se oddajajo nečlanom po knji-
go-tržnih cenah, ki so razvidne v zadnjem
Maticinem poročilu, nakar se naročnike
izrecno opozarja. Cena 8 Din za l. 1921
velja tedaj le za one, ki so bili v tem letu
članj Maticel. Toliko v znanje, da ne bo
nesporazumljenja pri naročevanju!

—ko **Slov. Šolska Matica** opozarja
zlasti mlaiše slovensko učitelstvo, da se-
ga pridno do njenih knjigah in si tako iz-
popolnjuje svojo strokovno knjižnico. Z
malo izjemo je dobili še vse knjige, ki so
izšle pri Matici od l. 1901. dalje. Naročila
je nasloviti na tov. **Pavla Plesničarja**,
Ljubljana — Komenskega ul. 8.

—ko **Izkupiček za bloke** smo prejeli
doslej od teh-le učiteljskih društev:
okraj Sv. Lenart (125 Din), okraj Celje
(125 Din), okraj Šoštanj (200 Din), okraj
Ormož (127 Din), okraj Marenberg (100
Din) in okraj Laško (70 Din). — Ostala
društva prosimo, da nam blagovolijo po-
slati nabrani denar čimprej po priloženem
čeku. Blagovolite razpečati tudi ostale
listke. Uspevanje pedagoško — didakti-
škega krožka je v prilogi tudi učitelstvu
in šolstvu izven Maribora. Snujemo znan-
stveno knjižnico in ko bo ta dovolj ob-
širna, bomo izposojali knjige tudi izven
Maribora. — **Ped. did. krožek v Mari-
boru**.

Iz naše stanovske organizacije.

Delo okrajnih društev v Sloveniji.

+ **RADOVLJIŠKO OKRAJNO UČI-
TELJSKO DRUŠTVO ZBORUJE** dne 11.
maja t. l. (četrtak) ob 10. uri dopoldne na
Breznici. Kosilo je obvezno prijaviti šol-
skemu vodstvu. Po kosilu ima sejo peda-
goški odsek.

+ **KOZJANSKO UČITELJSKO
DRUŠTVO** zboruje dne 11. maja t. l. ob
10. uri v Zagorju. Vzpored: 1. Zapisnik. 2.
Dopisi. 3. Deška ročna dela. (Hospitali-
ja.) 4. Potovanje slovenskih kmetov po
Srbiji. Poroča tovariš **Tomo Kurbus** iz
Slivnice. 5. Volitev delegatov za pokra-
jinsko skupščino UJU. 6. Slučajnosti.
Udeležba obvezna.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA
KOČEVSKI OKRAJ** zboruje dne 13. ma-
ja t. l. ob 2. popoldne na osnovni šoli v
Dobrepoljah. Na dnevnem redu je redni
občni zbor društva in kmetijsko preda-
vanje g. v. sadj. nadzornika **Fr. Črnago-
ja**. Prihod v Dobrepolje z opoldanskim
vlakom. Glede kosila naj se vsak sam
priglasil pri tov. **Filipiču**, učitelju v Dobre-
poljah. — Odbor.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA
CELJSKI OKRAJ** zboruje v četrtak
dne 11. maja t. l. v mestni osnovni šoli v
Celju. Od 8. do 9. ure pevka vaja. Vsi
peveci in pevke se prosijo, da prinesejo
sekirice sigurno seboj. Točno ob 10. uri
začetek zborovanja po sledečem vzpore-
du: 1. Zapisnik. 2. Dopisi, društvene in
stanovske zadeve. 3. »Iz rastlinskega
življenja« podava ravnatelj meščanske
šole **Serajnik Beno**. 4. Slučajnosti in pre-
dlogi. Vprašalna skrinjica. Popoldan skupni
izlet v bližnjo okolico Celja. Udeležba
za vse člane obvezna ter se naj odsornost
opraviči. Odbor.

+ **LITIJSKO OKRAJNO UČITELJ-
SKO DRUŠTVO** zboruje dne 13. maja t.
l. ob 10. uri dopoldne v Litiji s sledečim
dnevnim redom: 1. Nagovor predse-
dnika; 2. sedanjim razmeram in potrebam
odgovarjajoče poročilo tov. nadzornika
J. Bezeljaka; 3. poročilo tov. **Zinke Fur-
lanove** glede »Gospodinskih šol«; 4. do-
ločitev kraja, časa in referatov za pri-
hodnje zborovanje; 5. prosti predlogi in
nasveti; 6. ugotovitev članstva. — Bla-
gajnikova vljudna, a odločna zahteva je,
da vsak zadosti svoji dolžnosti s tem, da
poravna članarino v tem mesecu vsaj za
l. polletje, z drugim pa za II. polletje s
primernim prostovoljnim dodatkom, kot
je bilo sklenjeno na občnem zboru (4. fe-
bruarja 1922), da more tudi on navzgor
izpolniti svojo dolžnost! Dalje izvolite
primesti tudi vsi oni, ki ste na zadnjem
zborovanju dobili bloke za »Učit. kon-
vikt« znesek razprodanega števila s sa-
bo, da se odpošlje na pristojno mesto. —
Novince našega okraja vabimo k pristopu.
Naš okraj se polagoma želi otresti
gmahljivcev in morebitnih parasitov.
Kdor res ne more priti, se najprikladneje
opraviči s tem, da društveni blagajni na-
kaže minimalni znesek 5 Din. K mnogo-
brojni udeležbi pozivlja — odbor.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA
PREKMURJE** je zborovalo dne 8. aprila
na državni narodni šoli v Murski Soboti
s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik zad-
njega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Šolski za-
kon. 4. Predlogi in nasveti. 5. Slučajnosti.
Tovariš predsednik pozdravi navzoče
zborovalce, posebno novovstopivše čla-
ne. Poziva vse k skupnemu smotrenemu
delovanju. — Zapisnik zadnjega zborova-
nja se prečita in brez ugovora odo-
bri.

Dopisi: Pokrajinski odbor »Jugoslo-
vanske Maticel« v Ljubljani se s posebnim
dopisom obrača na društvo s prošnjo za
intenzivno delovanje učiteljstva pri zbi-
ranju »Pirhov«. Letoanja zbirka mora
nadkriti lansko dobro uspešo zbirko
»Pirhov«. — Tov. **Rusjan** predlaga, naj
se na vseh šolah uvede zbirka znamk v
prid »Jugoslov. Maticel«. Sprejeto.

Glede skupljanja sredstev za zidavo
lastnega poslopja tvornice učil, priporoča
tov. predsednik naj si društveniki po
možnosti nabavijo deleže v iznosu 100
Din, plačljive v 4 obrokih. — Tov. **Kotnik
Jože** nabira imena onih, ki deleže kupijo.
K družstvu »Učiteljski dom« v Mari-
boru pristopijo vsi člani društva. Pristop
je obvezen.

Šolski zakon. Ker bi vsled poznega
časa bili referati o spremembah Radoje-
vičevega šolskega zakona brezpredmetni
in vsled kratkega časa, se le-te opusti.
Tov. predsednik poroča, da bo po priz-
devanju našega delegata v enketi tov.
nadzornika **Flereta** zmagal v glavnem
svoječasno od »Zveze« predloženi načrt,
kar se vzame z zadovoljstvom na zna-
nje.

**Obrekovalci učiteljstva in njega vo-
diteljev** rastejo tudi v Prekmurju kot go-
be po dežju. Organ nar. poslanca **Klekla**,
»Novine« so v eni zadnjih številčk ne-
sravno napadle velezaslužne može na
šolskem polju: viš. šolsk. nadz. **Gangla**,
ravnatelja **Dimnika** in okrajnega šol. nad-
zornika **Jurka**. V »boju« za obrambo svo-
jih nekdanjih absolutističnih pravic do šol
in učiteljstva se poslužujejo vsega, kar
jim pride pod roko. Najljubše orožje je
pač laž in obrekovanje! In pri tem se sli-
šijo obupni kliči: »Vera je v nevarno-
sti...!« Da se v bodoče preprečijo ena-
ki ostudni napadi na naše vrste, je stori-
lo »Učiteljsko društvo za Prekmurje« po-
trebne korake.

Med slučajnostmi so bile v razgovo-
ru zanimive zadeve lokalnega značaja.

Obisk na naših zborovanjih je od
zborovanja do zborovanja slabši. Opaža-
mo v zborovalni sobi vedno iste obraze,
a še med temi mnogo pasivnih. Zdi se
mi, da imamo — žalostno sicer — med
seboj ne premajhno število takih članov,
ki se hlinijo organizaciji in društvu le ta-
krat, ko zajemajo dobrote organizacije z
veliko žlico. Tovariši! mera se polni! Na
prihodnjem zborovanju se resno pomeni-
mo, kako pridemo brezbriznosti do žive-
ga. Naša sveta dolžnost je posečati dru-
štvena zborovanja. V slučaju neudeležbe
se mora vpslati opravičilo.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA
MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO** je
zborovalo 10. aprila 1922. popoldne v
deklški ljudski šoli na Studencih. Ob 15.
uri se je zbralo učitelstvo pred delavni-
co južne železnice ter šlo v več skupi-
nah pod vodstvom raznih gospodov iz
delavnice, ki so iz prijaznosti razlagali
delo in ustroj te velikanske delavnice, v
razne objekte. Po dveurnem ogledova-
nju tega res zanimivega obrata je šlo
učitelstvo v deklško ljudsko šolo na
Studencih. Po običajnem pozdravu pred-